

Eğitim Kurumları Merdiven Standartları

Eğitim Kurumları Merdiven Standartları na bakmadan projelendirilen binalar kiralama sürecinde kurucular ve mülk sahipleri için problem oluşturmaktadır. Merdiven standartlarının bilinmesi eğitim kurumu olarak kiralanan binanın tadilat masraflarını azaltmak, ekstra kontenjan elde edilmesi, en önemlisi öğrencilerin rahat girip çıkmasını sağlaması için önemlidir.

Merdiven standartlarını altı başlık altında inceleyebiliriz.

1. Okullar İçin Merdiven Standartları

(Değişik: Makam Oluru 15/01/2015-485759)

1) Okul binalarının merdiven genişliği;

- Kontenjanı **250** öğrenciye kadar olan okullarda en az **1,4 m**,
- Kontenjanı **251** öğrenciden 500 öğrenciye kadar olan okullarda en az **1,8 m**,
- Kontenjanı **501** öğrenciden 1000 öğrenciye kadar olan okullarda en az **2 m**,
- Kontenjanı **1001** öğrenciden 1500 öğrenciye kadar olan okullarda en az **2,3 m**,
- Kontenjanı **1501** öğrenciden fazla olan okullarda en az **2,5 m** olmalıdır.
- Ancak kontenjanı **100** öğrenciye kadar olan okul öncesi eğitim kurumlarında merdiven genişliği en az **1 m** olmalıdır.

Yangın merdiveni, yürüyen merdiven ve genişliği **1 m** den az olan merdivenler hariç olmak üzere merdiven genişliği hesabında okulda bulunan merdivenlerin toplam genişliği dikkate alınır.

2. Okullar Dışındaki Eğitim Kurumları Merdiven Standartları

(Değişik: Makam Oluru 16/7/2014-3007900)

MADDE 10 – (1) Okullar dışındaki kurum binalarının merdiven genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak öğrencilerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

3. Engelli Rampası Standartları

Kurumların bulunduğu binanın bahçe ve bina girişinde merdiven bulunması hâlinde bedensel engelli bireyler için rampa, dikey engelli lifti veya güvenlik tedbirleri alınmış benzeri erişim imkânları bulunur. [Engelli rampaları](#)nın eğimleri yürürlükteki mevzuata uygun olmak şartıyla en fazla % 6 olmalıdır.

4. Merdiven Güvelliği İçin Yapılacak İş ve İşlemler

- Özel eğitim okulu ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde merdiven, rampa başlangıcı ve gerek görülen diğer alanlara **yönlendirici ve uyarıcı işaretler** zemine yapıştırılır.
- Merdiven basamaklarının algılanabilmesi ve kayıp düşmenin önlenmesi için basamaklara **zıt renkli kaymaz şeritler** eklenir.
- Kurumlarda merdivenlerin her iki tarafında da engellilerle ilgili TSE Standartlarına uygun **korkuluk ve küpeşte** yapılması, ayrıca sahanlık ve merdiven döşemelerinde ve kaplamalarında da Standartlara uyulması zorunludur.

5. Eğitim Kurumlarında Asansör Standartları

Binanın zemin katının dışında birden fazla katı bulunan kurumlarda veya binanın zemin katı dışında kurum açılacak binalarda asansör bulunması gerekir. Asansörün engelliler için Türk Standartları Enstitüsünün belirlediği standartlara uygun olması zorunludur.

6. Yangın Merdiveni Standartları

Kaçış merdivenleri

- Yangın ve diğer acil hallerde, bir binadaki insanların sürat ve emniyetle tahliyesinde kullanılmak üzere bu göreve özel olarak tasarlanan, korunumlu merdivenlerdir. Yapının olağan merdivenlerinden yangında kullanılabilecek özellikte olanları da kaçış merdiveni olarak kabul edilir.

- Kaçış merdivenlerinin duvar, tavan ve tabanında hiçbir yanıcı malzeme kullanılamaz ve bu merdivenler, yangına en az 120 dakika dayanıklı duvar ve en az 90 dakika dayanıklı duman sızdırmaz kapı ile diğer bölümlerden ayrılır.
- Yangın merdivenlerinin kullanıma uygun şekilde boş bulundurulmasından bina yöneticileri sorumludur.

Kaçış merdiveni özellikleri

- Kaçış merdivenlerinin kapasite ve sayı bakımından en az yarısının doğrudan bina dışına açılması gerekir.
- Kaçış merdiveninin, zemin düzeyindeki dışarı çıkışın görülebildiği ve engellenmediği hol, koridor, fuaye, lobi gibi bir dolaşım alanına inmesi hâlinde, kaçış merdiveninin indiği nokta ile dış açık alan arasındaki uzaklık, kaçış merdiveni bir kattan daha fazla kata hizmet veriyor ise 10 m 'yi aşamaz. Dışa açık alanın, kaçış merdiveninin indiği noktadan açıkça görülmesi ve güvenli bir şekilde doğrudan erişilebilir olması gerekir. İç kaçış merdivenlerinden boşalan kullanıcı yükünü karşılayacak yeterli genişlikte dışa açık kapı bulunması şarttır.
- **(Değişik üçüncü fıkra : 19/01/2010 tarihli ve B.08.0.İMD.0.14.00.00-223 sayılı Makam Onayı) Kaçış merdivenlerinde her döşeme düzeyinde 17 basamaktan çok olmayan ve 4 basamaktan az olmayan aralıkla sahanlıklar düzenlenir. Bina yüksekliği 15.50 m'den veya bir kattaki kullanıcı sayısı 100 kişiden fazla olan binalarda dengelenmiş kaçış merdivenlerine izin verilmez.**
- Merdivenlerde baş kurtarma yüksekliğinin, basamak üzerinden en az 210 cm ve sahanlıklar arası kot farkının en çok 300 cm olması gerekir.
- Herhangi bir kaçış merdiveninde basamak yüksekliği 175 mm 'den çok ve basamak genişliği 250 mm 'den az olamaz. Basamakların kaymayı önleyen malzemedен olması şarttır.
- **(Değişik altıncı fıkra : 19/01/2010 tarihli ve B.08.0.İMD.0.14.00.00-223 sayılı Makam Onayı) Kaçış merdiveni yuvasına ve yangın güvenlik holüne elektrik ve mekanik tesisat şaftı kapakları açılmaz, kombi kazanı, iklimlendirme dış ünitesi, sayaç ve benzeri cihaz konulamaz.**

Dış kaçış merdivenleri

- Dışarıda yapılan açık kaçış merdiveni, ilgili gereklere uyulması şartıyla iç kaçış merdivenleri yerine kullanılabilir. Dış kaçış merdiveninin korunumlu yuva içinde bulunması şart değildir.
- Açık dış kaçış merdiveninin herhangi bir bölümüne, yanlardan yatay ve alttan düşey uzaklık olarak 3 m içerisinde merdivenin özelliklerinden daha az korunumlu kapı ve pencere gibi duvar boşluğu bulunamaz.

Bina yüksekliği 21.50 m 'den fazla olan binalarda, bina dışında açık merdivenlere izin verilmez.

Dairesel merdiven

- Dairesel merdivenler; yanmaz malzemedan yapılmaları ve en az 100 cm genişlikte olmaları hâlinde, kullanıcı yükü 25 kişiyi aşmayan herhangi bir kattan, ara kattan veya balkonlardan zorunlu çıkış olarak hizmet verebilir. Belirtilen şartları sağlamayan dairesele merdivenler, zorunlu çıkış olarak kullanılamaz.
- Dairesel merdivenler 9.50 m 'den daha yüksek, basamağın kova merkezinden en fazla 50 cm uzaklıktaki basış genişliği 250 mm 'den az olamaz.
- Basamak yüksekliği 175 mm 'den çok, baş kurtarma yüksekliği 2.50 m 'den az olamaz.

Kaçış merdiveni havalandırması

- Bütün korunmuş kaçış merdivenlerinin doğal yolla veya Altıncı Kısımdaki gereklere uygun olarak mekanik yolla havalandırılması veya basınçlandırılması gerekir. Kaçış merdiveni ve kullanım alanları, aydınlatma ve havalandırma amacı ile aynı aydınlığı veya baca boşluğunu paylaşamaz.

Kaçış yolu kapıları

- Kaçış yolu kapılarının en az temiz genişliği 80 cm' den yüksekliği 200 cm. den az olamaz.
- Kaçış yolu kapılarda eşik olmaması gerekir. Dönel kapılar ve turnikeler çıkış kapısı olarak kullanılmayacaktır.
- Kaçış yolu kapıları kanatlarının kullanıcıların hareketini engellememesi gerekir. Kullanıcı yükü 50 kişiyi aşan mekânlardaki çıkış kapılarının kaçış yönüne doğru açılması şarttır. Kaçış yolu kapılarının el ile açılması ve kilitli tutulmaması gerekir. Basamakların kaymayı önleyen malzemedan olması şarttır.
- Kaçış merdiveni ve yangın güvenlik holü kapılarının; duman sızdırmaz ve 4 kattan daha az kata hizmet veriyor ise en az 60 dakika, bodrum katlara ve 4 kattan daha fazla kata hizmet veriyor ise en az 90 dakika yangına karşı dayanıklı olması şarttır. Kapıların, kendiliğinden kapatan düzenekler ile donatılması ve itfaiyecilerin veya görevlilerin gerektiğinde dışarıdan içeriye girmelerine imkân sağlayacak şekilde olması gerekir.
- Merdivenden tabii zemin seviyesinde güvenli bir alana açılan bütün kaçış yolu kapıları ile bir kattaki kişi sayısının 100'ü geçmesi hâlinde, kaçış merdiveni, kaçış koridoru ve yangın güvenlik holü kapıları, kaçış yönünde kapı kolu kullanılmadan açılacak şekilde düzenlenir.